

1. Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ ΓΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 16/12/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 16/12/2023

Σελίδα: 51

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΓΑΒΟΥΝΕΛΗ

Η επόμενη μέρα για Ελλάδα και Τουρκία

Ο πρόεδρος Ερντογάν έφυγε, οι δρόμοι της Αθήνας ξαναγέμισαν, οι αξιωματούχοι των δύο πλευρών πήραν βαθιά ανάσα ανακούφισης και η ζωή ξαναγύρισε στην καθημερινότητα της. Και τώρα που γίναμε φίλοι, τι;

Πρώτα απ' όλα, δεν γίναμε φίλοι. Στην καλύτερη περίπτωση, συμφωνήσαμε ότι διαφωνούμε. Με βάση αυτή τη διαπίστωση, ελπίζουμε να προχωρήσουμε στο επόμενο βήμα, που είναι η προσπάθεια να συνεχίσουμε να μιλάμε μεταξύ μας για να βρούμε πώς και κυρίως αν μπορούμε να προχωρήσουμε. Η διαδικασία αυτή θα είναι αυτονοήτως αργή, καθώς θα προσπαθήσουμε να κτίσουμε σιγά σιγά συνθήκες αμοιβαίας εμπιστοσύνης – είμαστε τόσο μακριά από αυτό το σημείο τούτη την ώρα ώστε η πιθανότητα να φαίνεται σχεδόν μυθική. Η διάρκεια όμως της διαδικασίας την καθιστά επίσης εξαιρετικά ευάλωτη στους θυελλώδεις ανέμους της συγκυρίας: είναι μεν αληθές ότι οι δύο κυβερνήσεις βγαίνουν εξαιρετικά δυνατές από πρόσφατες εκλογικές δοκιμασίες με καθαρό παράθυρο ευκαιρίας για την επόμενη τετραετία, αλλά δεν κωρεί αμφιβολία ότι τόσο το αποτέλεσμα των αμερικανικών εκλογών όσο και οι τάσεις που θα αναδειχθούν από τις ευρωεκλογές μπορούν να επηρεάσουν ή και να εκτροχιάσουν την κοινή μας πορεία.

Στο μεταξύ, οι δύο χώρες παραμένουν στις θέσεις τους. Η τουρκική πλευρά έχει προβάλει κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων πολλαπλά ζητήματα, τα οποία υπερβαίνουν την απλή οριοθέτηση των θαλασσιών ζωνών στο Αιγαίο και τη Μεσόγειο και εγείρουν ζητήματα κυριαρχίας επί των ελληνικών νησιών. Ο προσεκτικός παρατηρητής μάλιστα θα μπορούσε να δει την εξέλιξη του επιχειρήματος από τη μεταβίβαση της κυριαρχίας επί αυτών υπό την αίρεση της αποστρατιωτικοποίησης στη σαφή και ευθεία αμφισβήτηση της κυριαρχίας όσων «νησίδων» δεν αναφέρονται ρητώς στις συμβάσεις – αυτά είναι τα «αλληλένδετα ζητήματα» που ο τουρκός πρόεδρος θεωρεί ότι θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τρόπο συνολικό από τη διεθνή Δικαιοσύνη, οψέποτε φθάσουμε σε αυτήν. Είναι εξαιρετικά δύσκολο να φανταστεί κανείς μια ελληνική κυβέρνηση που θα δεχθεί να θέσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων ελληνικά εδάφη, με ελληνικό πληθυσμό και ελληνική ιστορία πολλών αιώνων. Από την άλλη μεριά, αν μιλάμε απλώς για ακατοίκητες βραχονησίδες χωρίς πραγματικό αντίκτυπο στην οριοθετική γραμμή, μια και κατά τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας δεν διαθέτουν θαλάσσιες ζώνες, και πάντως είναι τόσο κοντά στις ακτές ώστε και η αιγιαλίτιδα ζώνη ακόμη να υπερκαλύπτεται από τα κοντινά νησιά, τότε τι νόημα έχει αυτή η συζήτηση πέρα από το να δημιουργεί νησίδες κακοποτίας;

Οι θέσεις των δύο χωρών παγιώνονται και στη Μεσόγειο, όπου η μερική ελληνοαιγυπτιακή οριοθέτηση της ΑΟΖ διασταυρώνεται με το τουρκολιβικό μνημόνιο. Η Τουρκία συνεχίζει να ενισχύει τις σχέσεις και τη συνολική παρουσία της στη Λιβύη, χωρίς να διαφαίνεται καμία προοπτική ουσιαστικής ενοποίησης ανάμεσα στις κατακερματισμένες φράξιες της ταλαιπωρημένης χώρας. Από την άλλη, ο πόλεμος στη Γάζα και οι τουρκικές φιλοδοξίες για λόγο ρυθμιστή στην περιοχή έχουν ήδη τινάζει στον αέρα κάθε περαιτέρω προσπάθεια εξομάλυνσης των σχέσεων της Τουρκίας με την Αίγυπτο και το Ισραήλ. Καθώς η συζήτηση για την επόμενη μέρα της ειρήνης δεν έχει ακόμη ξεφύγει από τη διαπίστωση του αδιεξόδου, οι θέσεις όλων των κρατών σε αυτή τη δική μας πολύ δύσκολη γειτονιά παραμένουν αιωρούμενες. Δεν τελειώσαμε – δεν αρχίσαμε καν.

Η Μαρία Γαβουνέλη είναι καθηγήτρια Διεθνούς Δικαίου στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και γενική διευθύντρια του **ΕΝΑΜΕΝ**